

ACORD
ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA
ȘI REPUBLICA POLONĂ
ÎN DOMENIUL ASIGURĂRILOR SOCIALE

Republica Moldova

și

Republica Polonă,

denumite în continuare „Părți Contractante”

dorind, de comun acord, să reglementeze și să dezvolte relațiile bilaterale în domeniul asigurărilor sociale, au convenit asupra următoarelor dispoziții:

Partea I
Dispoziții generale

Articolul 1
Definiții

(1) Pentru aplicarea prezentului Acord, următorii termeni și expresii desemnează:

1. „legislație” – legile și celelalte acte normative, care reglementează domeniul material prevăzut la Articolul 2;
2. „autoritate competentă” – în Republica Moldova ministerul responsabil pentru asigurările sociale, în Republica Polonă ministrul responsabil pentru securitatea socială;
3. „instituție competentă” – instituția responsabilă pentru aplicarea legislației;
4. „organism de legătură” – instituția care asigură coordonarea și schimbul de informații între instituțiile ambelor Părți Contractante, desemnate pentru aplicarea prezentului Acord, precum și pentru informarea celor interesați despre drepturile și obligațiile ce rezultă din acesta;
5. „persoană asigurată” – orice persoană care a fost sau este supusă legislației oricărei Părți Contractante;
6. „perioada de asigurare” – perioadele contributive, perioadele de angajare sau de activitate pe cont propriu, precum și perioadele asimilate, realizate în conformitate cu legislația fiecărei Părți Contractante;
7. „prestație” – toate tipurile de prestații în bani, prevăzute de legislația fiecărei Părți Contractante, inclusiv suplimentele și sporurile prevăzute pentru aceste prestații;
8. „domiciliu” – locul de ședere permanentă;
9. „reședință” – locul de ședere temporară;
10. „membri de familie” – persoanele definite ca membri de familie de legislația pe care o aplică instituția competentă.

(2) Ceilalți termeni și expresii utilizate în prezentul Acord au semnificația prevăzută de legislația aplicabilă a fiecărei Părți Contractante.

Articolul 2
Domeniul material de aplicare

(1) Prezentul Acord se aplică:

1. pentru Republica Moldova, următoarelor prestații din domeniul asigurărilor sociale de stat:
 - a) pensiei pentru limită de vîrstă,
 - b) pensiei de invaliditate cauzată de boli obișnuite.

c) pensiei și indemnizației de invaliditate în urma accidentelor de muncă sau cauzată de boli profesionale,

d) pensiei de urmaș;

2. pentru Republica Polonă, următoarelor prestații din domeniul asigurărilor sociale și asigurărilor sociale a agricultorilor:

a) pensiei pentru limită de vîrstă,

b) pensiei pentru incapacitate de muncă,

c) pensiei de urmaș,

d) despăgubirilor unice și pensiilor în caz de accidente de muncă și boli profesionale.

(2) Prezentul Acord se va aplica, de asemenea, legilor și altor acte normative care înlocuiesc, codifică, modifică sau completează legislația.

(3) Prezentul Acord nu se va aplica legilor și altor acte normative care extind legislația existentă a unei Părți Contractante asupra unor noi categorii de beneficiari de prestații, dacă autoritatea competentă a acelei Părți Contractante comunică autorității competente a celeilalte Părți Contractante, în decurs de șase luni de la data publicării unor astfel de legi sau acte normative, despre aceea că nu se intenționează o asemenea extindere a Acordului.

Articolul 3

Domeniul personal de aplicare

Prezentul Acord se aplică:

1. persoanelor care sunt sau au fost supuse legislației uneia sau ambelor Părți Contractante;
2. persoanelor ale căror drepturi derivă din drepturile persoanelor prevăzute în punctul 1.

Articolul 4

Egalitatea de tratament

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, persoanele care cad sub incidența prezentului Acord au aceleași drepturi și sunt supuse acelorași obligații, în conformitate cu legislația unei Părți Contractante, ca și cetățenii acelei Părți Contractante.

Articolul 5

Exportul prestațiilor

(1) Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, prestațiile acordate în baza legislației unei Părți Contractante nu pot fi micșorate, modificate, suspendate, sistate sau confiscate pe motiv că persoana îndreptățită are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

(2) Dispozițiile alineatului (1) nu se aplică:

1. pentru Republica Moldova: alocațiilor de stat, pensiilor pentru vechime în muncă și pensiilor pentru unele categorii de cetățeni;
2. pentru Republica Polonă: prestațiilor acordate în procedură aparte sau în cazuri excepționale.*

Articolul 6 **Evitarea cumulului de prestații**

Dacă dispozițiile Părții a III-a nu prevăd altfel, prezentul Acord nu conferă sau menține dreptul de a beneficia de două sau mai multe prestații care să acopere același risc, acordate în baza aceleiași perioade de asigurare obligatorie.

Partea a II-a **Legislația aplicabilă**

Articolul 7 **Reguli generale**

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel:

1. persoana care este angajată pe teritoriul unei Părți Contractante, în cazul acestei angajări, este supusă legislației acestei Părți Contractante, chiar dacă are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante sau dacă angajatorul are sediul principal sau cel înregistrat pe teritoriul celeilalte Părți Contractante;
2. lucrătorul independent care își desfășoară activitatea pe teritoriul unei Părți Contractante este supus, în cazul acestei activități, legislației acestei Părți Contractante, chiar dacă are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante;
3. funcționarul public și persoana asimilată acestuia sunt supuși legislației Părții Contractante, în a cărei administrație sunt angajați.

Articolul 8 **Lucrătorii detașați**

- (1) Dacă persoana care este angajată de către angajatorul cu sediul înregistrat pe teritoriul unei Părți Contractante este detașată de către acesta pe teritoriul celeilalte Părți Contractante pentru a exercita o anumită activitate pentru acest angajator, aceasta va fi supusă legislației primei Părți Contractante, cu condiția ca durata previzibilă a acestei angajări să nu depășească 24 de luni.
- (2) Lucrătorul independent, care își desfășoară activitatea în mod obișnuit pe teritoriul unei Părți Contractante și care își transferă pentru o perioadă această activitate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, rămâne supus legislației primei Părți Contractante cu condiția ca durata previzibilă a acestei activități să nu depășească 24 de luni.

- (3) Dacă durata activității se prelungește mai mult de 24 de luni, la cererea comună a angajatului și angajatorului sau a lucrătorului independent, legislația primei Părți Contractante continuă să se aplice pentru o nouă perioadă de pînă la 36 de luni, cu acordul autorității competente a celeilalte Părți Contractante sau a instituției împuternicite de către această autoritate. Acest acord trebuie solicitat înainte de expirarea perioadei inițiale de 24 de luni.

Articolul 9

Personalul întreprinderilor de transport internațional

Persoana angajată într-o întreprindere de transport internațional care își are sediul înregistrat pe teritoriul unei Părți Contractante și care efectuează, pe cont propriu sau în contul unor terți, transporturi internaționale de pasageri sau de mărfuri, pe căile ferate, rutiere, aeriene sau pe apele interioare, este supusă legislației acestei Părți Contractante, cu următoarele limitări:

1. persoana angajată de către o filială sau o reprezentanță permanentă a întreprinderii de transport internațional este supusă legislației Părții Contractante pe teritoriul căreia se găsește această filială sau reprezentanță permanentă, dacă nu este un lucrător detașat;
2. persoana angajată, în principal pe teritoriul Părții Contractante unde își are domiciliul, este supusă legislației acestei Părți Contractante, chiar dacă întreprinderea de transport internațional care o angajează nu are pe acest teritoriu un sediu înregistrat, o filială sau reprezentanță permanentă.

Articolul 10

Echipajul navei

Persoana angajată la bordul unei nave care se află sub pavilionul unei Părți Contractante este supusă legislației acestei Părți Contractante.

Articolul 11

Misiuni diplomatice și posturi consulare

Pentru membrii misiunilor diplomatice și posturilor consulare se vor aplica dispozițiile Convenției de la Viena cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961 și ale Convenției de la Viena cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963.

Articolul 12

Excepții de la dispozițiile Articolelor 7 – 10

Autoritățile competente ale ambelor Părți Contractante sau instituțiile desemnate de acestea pot conveni, la cererea comună a angajatului și angajatorului, sau la cererea lucrătorului independent, excepții de la dispozițiile Articolelor 7-10, în interesul unei persoane sau a unei categorii de persoane.

Partea a III-a
Dispoziții speciale referitoare la diferite categorii de prestații

Capitolul 1

Pensii

Articolul 13

Acordarea pensiilor fără totalizarea perioadelor de asigurare

Dacă, în conformitate cu legislația unei Părți Contractante, persoana întrunește condițiile pentru a beneficia de pensie fără necesitatea aplicării Articolului 14 al prezentului Acord, instituția competentă a acestei Părți Contractante stabilește dreptul la pensie și calculează cuantumul acesteia numai în baza perioadelor de asigurare realizate conform legislației pe care o aplică, cu excepția cazului când pensia stabilită în conformitate cu dispozițiile Articolului 15 ar fi mai favorabilă.

Articolul 14

Totalizarea perioadelor de asigurare

- (1) Dacă legislația unei Părți Contractante condiționează acordarea, păstrarea sau restabilirea dreptului la pensie de realizarea unei anumite perioade de asigurare, instituția competentă a acestei Părți Contractante ia în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate conform legislației celeilalte Părți Contractante, ca și cum ar fi perioade realizate conform legislației primei Părți Contractante, în măsura în care acestea nu se suprapun.
- (2) Dacă legislația unei Părți Contractante condiționează acordarea dreptului la pensie de realizarea unei anumite perioade de asigurare într-o profesie supusă unui regim special de asigurare, sau într-o profesie sau activitate de muncă specifică, atunci perioadele de asigurare realizate în acea profesie sau activitate de muncă, conform legislației celeilalte Părți Contractante, sunt luate în considerare la stabilirea dreptului la aceste prestații.
- (3) Dacă după totalizarea, prevăzută la alineatul (1), persoanei asigurate nu i se acordă dreptul la pensie, instituția competentă a Părții Contractante ia în considerare perioada de asigurare realizată într-o țară terță, cu care ambele Părți Contractante sunt legate printr-un Acord în domeniul asigurărilor sociale care prevede totalizarea perioadelor de asigurare.

Articolul 15

Acordarea pensiilor prin totalizarea perioadelor de asigurare

Dacă, în conformitate cu legislația unei Părți Contractante, dreptul la pensie este stabilit numai prin aplicarea prevederilor Articolului 14 al prezentului Acord, instituția competentă a acestei Părți Contractante stabilește pensia după cum urmează:

1. calculează quantumul teoretic al pensiei, ca și cum toate perioadele de asigurare luate în considerare ar fi fost realizate conform legislației pe care o aplică această instituție;
2. pentru stabilirea quantumului teoretic al pensiei, prevăzut în punctul 1, la determinarea bazei de calcul se ia în considerare numai remunerarea obținută în conformitate cu legislația aplicată de către instituția competentă, precum și contribuțiile transferate în conformitate cu această legislație;
3. în baza quantumului teoretic al pensiei, prevăzut în punctul 1, se stabilește quantumul real al pensiei, ținând cont de raportul dintre perioadele de asigurare realizate conform legislației pe care o aplică instituția competentă care acordă pensia și totalul tuturor perioadelor de asigurare luate în considerare.

Articolul 16

Perioada de asigurare mai mică de 12 luni

- (1) Dacă perioada de asigurare realizată conform legislației unei Părți Contractante este mai mică de 12 luni și dacă, ținând cont de această perioadă, persoana interesată nu obține dreptul la pensie în baza acestei legislații, atunci instituția competentă a acestei Părți Contractante nu acordă această prestație.
- (2) Fără a încălca prevederile alineatului (1), perioadele de asigurare mai mici de 12 luni, realizate în conformitate cu legislația fiecărei Părți Contractante, se iau în considerare de instituția competentă a acelei Părți Contractante, conform legislației căreia va apărea dreptul la prestație, după totalizarea acestor perioade.

Capitolul 2

Prestații în caz de accidente de muncă și boli profesionale

Articolul 17

Dreptul la prestații

Dreptul la prestații în caz de accidente de muncă și boli profesionale se stabilește în conformitate cu legislația, care se aplica la momentul producerii accidentului sau în timpul exercitării activității, în urma căreia a apărut boala profesională.

Articolul 18

Boli profesionale

- (1) Dacă legislația unei Părți Contractante condiționează acordarea prestațiilor în caz de boală profesională de diagnosticarea bolii respective pentru prima dată pe teritoriul acestei Părți Contractante, această condiție se consideră îndeplinită, dacă această boală a fost diagnosticată pentru prima dată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.
- (2) Dacă legislația unei Părți Contractante condiționează dreptul la prestații de diagnosticarea bolii profesionale într-o anumită perioadă de la încetarea activității profesionale susceptibile a fi cauza bolii, instituția competentă ia în considerare, dacă

este necesar, orice altă activitate, care implică un risc similar, desfășurată în baza legislației celeilalte Părți Contractante.

- (3) Dacă legislația unei Părți Contractante condiționează dreptul la prestații în caz de boală profesională de exercitarea pe o perioadă de timp determinată a unei activități susceptibile de a cauza o boală, pentru calculul prestațiilor sunt luate în considerare, de asemenea, și perioadele în care a fost desfășurată o astfel de activitate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

Articolul 19 **Agravarea bolii profesionale**

- (1) Dacă dreptul la prestații în caz de boală profesională a fost stabilit în conformitate cu legislația unei Părți Contractante, instituția competentă a acestei Părți Contractante va fi responsabilă pentru plata prestațiilor pentru agravarea bolii în cauză, chiar dacă aceasta a survenit în perioada când persoana asigurată era supusă legislației celeilalte Părți Contractante, cu condiția că nu a desfășurat pe teritoriul acesteia o activitate susceptibilă de a agrava boala profesională.
- (2) În cazul agravării bolii profesionale a persoanei care beneficiază de o prestație în caz de boală profesională în conformitate cu legislația primei Părți Contractante, în timpul exercitării unei activități susceptibile de a agrava boala profesională pe teritoriul celeilalte Părți Contractante:
1. instituția competentă a primei Părți Contractante va achita, în continuare, prestația acordată fără a ține cont de agravarea bolii profesionale;
 2. instituția competentă a celeilalte Părți Contractante, legislației căreia era supusă persoana asigurată în timpul exercitării unei activități susceptibile de a agrava boala profesională, acordă persoanei respective o prestație, a cărei quantum este egal cu diferența dintre quantumul prestației convenite după agravarea bolii profesionale și quantumul prestației care ar fi fost convenită înainte de agravarea bolii profesionale, în conformitate cu legislația pe care o aplică.

Partea IV **Dispoziții diverse**

Articolul 20 **Împuternicirile autorităților competente**

- (1) Autoritățile competente ale ambelor Părți Contractante vor stabili măsurile administrative necesare pentru aplicarea prezentului Acord.
- (2) Autoritățile competente:
1. vor conveni în Aranjamentul Administrativ modalitățile de aplicare a prezentului Acord;

2. vor desemna organismele de legătură și instituțiile competente în scopul facilitării și urgentării aplicării prevederilor prezentului Acord;
3. se vor informa reciproc asupra modificărilor legislațiilor Părților Contractante, în măsura în care aceste modificări influențează aplicarea prezentului Acord.

Articolul 21

Asistența administrativă și juridică, expertiza medicală

- (1) Pentru aplicarea prevederilor prezentului Acord, autoritățile competente, organismele de legătură și instituțiile competente ale Părților Contractante își vor acorda sprijin reciproc. Această asistență este gratuită, cu excepția cazurilor în care autoritățile competente vor stabili rambursarea unor anumite cheltuieli legate de acordarea sprijinului respectiv.
- (2) Certificatele și documentele, eliberate de către autoritățile competente, organismele de legătură și instituțiile competente ale unei Părți Contractante, sunt recunoscute de către autoritățile competente, organismele de legătură și instituțiile competente ale celeilalte Părți Contractante.
- (3) Expertiza medicală a persoanelor care au domiciliul sau reședința pe teritoriul celeilalte Părți Contractante este efectuată de către instituția locului de domiciliu sau de reședință la cererea și pe cheltuiela instituției competente. Cheltuielile pentru expertizele medicale nu sunt rambursate, dacă acestea sunt efectuate pentru instituțiile ambelor Părți Contractante.

Articolul 22

Protecția datelor cu caracter personal

- (1) Orice date cu caracter personal transmise între Părțile Contractante pentru aplicarea prezentului Acord sunt confidențiale. După transmiterea datelor cu caracter personal, față de acestea se aplică legislația care reglementează protecția unor asemenea date a Părții Contractante care recepționează datele.
- (2) Utilizarea datelor cu caracter personal în alt scop decât cel prevăzut la alineatul (1) poate fi efectuată numai cu acordul persoanei interesate.
- (3) Persoanele, ale căror date cu caracter personal sunt sau urmează a fi transmise, au dreptul, la solicitare, să primească informația despre datele transmise sau care urmează să fie transmise, să-și realizeze dreptul de acces și dreptul la intervenție asupra acestor date cu caracter personal, precum și să beneficieze de dreptul de a adresa o plîngere către autoritatea națională competentă de protecție a datelor cu caracter personal ori în instanța de judecată, de asemenea să ceară despăgubiri în cazul prelucrării ilegale a datelor cu caracter personal.

Articolul 23
Scutirea de taxe și de autentificare

- (1) Dacă legislația unei Părți Contractante prevede că certificatele sau alte documente depuse în conformitate cu legislația acestei Părți Contractante sunt scutite integral sau parțial de la taxe, taxe de judecată, taxe de cancelarie sau de înregistrare, această scutire se aplică, de asemenea, certificatelor sau altor documente eliberate în conformitate cu legislația celeilalte Părți Contractante pentru aplicarea prezentului Acord.
- (2) Părțile Contractante își recunosc reciproc toate documentele sau certificatele de orice tip necesare pentru aplicarea prezentului Acord, ca și cum acestea au fost eliberate de către autoritățile competente relevante, fără a fi necesară autentificarea acestora de către autoritățile diplomatice și consulare.
- (3) Copiile documentelor, autentificate ca fiind corecte și în conformitate cu originalul de către instituția competentă a unei Părți Contractante, sunt acceptate ca fiind corecte și în conformitate cu originalul de către instituția competentă a celeilalte Părți Contractante, fără o autentificare ulterioară.

Articolul 24
Depunerea documentelor

- (1) Cererile, reclamațiile, contestațiile privind deciziile și declarațiile depuse la autoritatea competentă, organismul de legătură sau la instituția competentă a unei Părți Contractante, vor fi considerate ca fiind depuse la aceeași dată la autoritatea competentă, la organismul de legătură sau la instituția competentă a celeilalte Părți Contractante.
- (2) Cererea pentru acordarea dreptului la prestație, depusă în conformitate cu legislația unei Părți Contractante, se consideră drept cerere pentru acordarea dreptului la prestație, depusă în conformitate cu legislația celeilalte Părți Contractante, cu excepția cazului în care persoana solicită amânarea stabilirii dreptului la pensie pentru limită de vîrstă în conformitate cu legislația celeilalte Părți Contractante.

Articolul 25
Limba de comunicare

- (1) Pentru aplicarea prezentului Acord, autoritățile competente, organismele de legătură și instituțiile competente ale Părților Contractante pot comunica într-o limbă oficială a oricărei Părți Contractante.
- (2) Autoritățile competente, organismele de legătură și instituțiile competente ale unei Părți Contractante nu pot respinge cererile, contestațiile sau alte documente care le-au fost transmise, pe motiv că au fost întocmite în limba oficială a celeilalte Părți Contractante.

Articolul 26

Plata prestațiilor

Instituțiile competente ale fiecărei Părți Contractante plătesc prestațiile conform prevederilor prezentului Acord direct persoanelor îndreptățite care au domiciliu pe teritoriul celeilalte Părți Contractante în valuta oficială a statului său, iar în cazul în care valuta nu este convertibilă în altă valută liber convertibilă.

Articolul 27

Soluționarea diferendelor

Autoritățile competente ale Părților Contractante vor depune toate eforturile în scopul soluționării diferendelor privind interpretarea sau aplicarea prezentului Acord, prin consultări directe între ele.

Partea a V-a

Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 28

Dispoziții tranzitorii

- (1) Prezentul Acord nu deschide nici un drept pentru plata prestațiilor pentru o perioadă anterioară intrării sale în vigoare.
- (2) Toate perioadele de asigurare realizate în baza legislației unei Părți Contractante până la intrarea în vigoare a prezentului Acord sunt luate în considerare pentru stabilirea dreptului la prestațiile care rezultă din prevederile prezentului Acord.
- (3) Sub rezerva alineatului (1), prezentul Acord se aplică cazurilor asigurate, produse anterior intrării sale în vigoare, cu condiția că obligațiile care decurg din acestea nu au fost reglementate anterior sub forma prestațiilor capitalizate.
- (4) Drepturile la prestații obținute anterior intrării în vigoare a prezentului Acord nu influențează drepturile acordate în conformitate cu prezentul Acord.
- (5) Prestațiile acordate anterior intrării în vigoare a prezentului Acord pot fi revizuite la cerere în conformitate cu prezentul Acord, dacă modificarea rezultă numai din dispozițiile prezentului Acord. Dacă revizuirea drepturilor va avea ca efect lipsirea de drepturi la prestații sau reducerea cuantumului acestora față de cel plătit anterior, instituția competentă a Republicii Polone va asigura completarea sumei prestațiilor moldovenești și poloneze sau ale prestațiilor moldovenești până la nivelul prestațiilor plătite anterior, cu condiția că beneficiarul de prestații domiciliază pe teritoriul Republicii Polone.
- (6) În cazul aplicării Articolului 8 al prezentului Acord, pentru lucrătorii detașați pe teritoriul unei Părți Contractante, anterior intrării în vigoare a prezentului Acord, se

consideră că, perioadele de angajare prevăzute în acest articol vor începe din data intrării în vigoare a prezentului Acord.

Articolul 29 Durata Acordului

- (1) Prezentul Acord se încheie pe o perioadă nedeterminată.
- (2) Fiecare Parte Contractantă îl poate denunța printr-o notificare scrisă, prin canale diplomatice, cu cel puțin șase luni înainte de terminarea anului calendaristic respectiv. În acest caz, Acordul își încetează valabilitatea în ultima zi a anului calendaristic respectiv.
- (3) În cazul denunțării prezentului Acord, toate drepturile dobândite conform prevederilor acestuia vor fi menținute, iar cererile depuse înainte de încetarea valabilității prezentului Acord vor fi soluționate conform prevederilor acestuia.

Articolul 30 Modificarea și completarea Acordului

În prezentul Acord pot fi introduse modificări și completări, la înțelegerea reciprocă a Părților Contractante, perfectate prin protocoale separate. Aceste protocoale vor constitui parte integrantă a prezentului Acord și vor intra în vigoare conform prevederilor Articolului 31 al prezentului Acord.

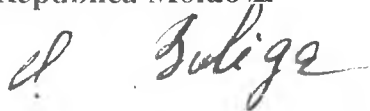
Articolul 31 Intrarea în vigoare a Acordului

- (1) Prezentul Acord va fi supus ratificării de fiecare Parte Contractantă.
- (2) Părțile Contractante se vor notifica reciproc, prin canale diplomatice, despre îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului.
- (3) Prezentul Acord va intra în vigoare în prima zi a celei de-a treia luni care urmează după data recepționării ultimei notificări.

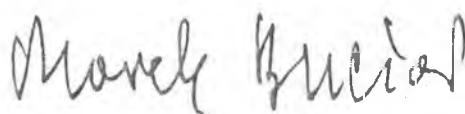
Drept care, subsemnații, legal împuterniciți în acest scop, au semnat prezentul Acord.

Încheiat la 09 09 2013 la Varsovia....., în două exemplare originale. în limbile moldovenească, poloneză și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul divergențelor de interpretare, textul în limba engleză va fi de referință.

Pentru Republica Moldova

Pentru Republica Polonă

Prin prezenta confirm că textul alăturat este o copie certificată de pe Acordul între Republica Moldova Moldova și Republica Polonă în domeniul asigurărilor sociale (Varșovia, 9 septembrie 2013), originalul căruia este depozitat la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Dumitru SOCOLAN,
Șef al Direcției Afaceri Juridice